

Bild | Tankfull i Bamiyan. | Bo Lambert är fotograf, pensionerad professor i miljömedicin och har besökt Afghanistan flera gånger.

20 mars 2008

Det är morgon i Bamiyandalen. Mannen går mot solen, mot öster. Han är försjunken i tankar. I stället för att se upp mot det väldiga bergsmassivet stirrar han ned i den torra, steniga marken. Bakom honom reser sig Hindukush fyra tusen meter över havet. Över havet! Han har aldrig sett havet. Hur föreställer man sig ett hav om man aldrig har sett horisonten. Sjöar har han sett. De har alla varit marinblå speglar av himlen, omgivna av berg. Bamiyan ligger i Hazarajat, hemvist för minoritetsfolket hazarer, som dominerar i dessa trakter, och som möjligen härstammar från de mongoliska folkstammar som drog in i landet med början vid det förra millennieskiftet. Hazara betyder tusen på persiska, och kan ha syftat på en mongolisk arméformation. Hazarerna är shiamuslimer, vilket kanske är ett av skälen till att de nedvärderats, förtryckts och tidvis förslavats av landets sunnimuslimer, pashtuner och tadjiker.

Naturen är karg. Inte många detaljer. Inte mycket att skriva om. Marken är kal, snön är borta, det är tidig vår och smältvattnet har redan sipprat ned i jorden. Om bara några veckor kommer landskapet vara grönt. Fotbollsmål och volleybollnät kommer att omsvärmas av barn och ungdomar. De gängliga popplarna längs bäckravinerna i bakgrunden kommer att spricka ut och de bruna bergssluttningarna kommer att draperas i ett sidenskimrande täcke av lätta färger. Det

blir en kort tid av intensiv växtkraft innan sommarhettan och torkan gör slut på allt igen.

Vad går mannen och tänker på? Längtar han bort? Kanske har han aldrig varit utanför dalen och inte sett vad som finns på andra sidan bergen. Längtar han söderut, vill han vandra uppför snöveckan i Koh-e Babas spräckliga draperi och ta sig över farfarsbergens väldiga drakrygg? Ut i världen, in i framtiden! Kanske tänker han på snön som just smält bort, på skidbackar och liftar, pister, hopp och slalomsvängar, myller av skidåkare, hotell och restauranger, musik och after ski. Är det därför han ser ned i marken? För att här finns ingen lift till framtidslandet, inte mycket hopp. Inga pister. Inga pistvaksjobb. Inga jobb alls. Är det detta han grubblar över. Inget jobb, inga pengar, ingen familj. Ensam.

Nedanför högplatån där han vandrar ligger den lilla staden Bamiyan inklämd mellan lodräta bergväggar. Där stod de jättelika Buddhastatyerna som drabbades av en nyväckt berömmelse när talibanerna sprängde dem i bitar en marsdag 2001, och gjorde orten välbekant för en tid. Men den överdådiga naturen finns kvar, väl värd ett besök, och gästfriheten lämnar inget i övrigt att önska, vad man än kan tro när man ser den här bilden.

Text & bild: Bo Lambert